

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

П О С Т А Н О В А
від 8 лютого 1995 р. N 100
Київ

Про затвердження Порядку обчислення
середньої заробітної плати

(Із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ
N 348 (348-95-п) від 16.05.95
N 185 (185-97-п) від 24.02.97
N 1398 (1398-99-п) від 30.07.99
N 1266 (1266-2001-п) від 26.09.2001
N 1132 (1132-2005-п) від 30.11.2005)

Кабінет Міністрів України ПОСТАНОВЛЯЄ:

1. Затвердити Порядок обчислення середньої заробітної плати (додається).

Обчислення середньої заробітної плати для визначення розміру відшкодування шкоди, заподіяної працівникові ушкодженням здоров'я, пов'язаним з виконанням ним трудових обов'язків, провадиться відповідно до Правил відшкодування власником підприємства, установи і організації або уповноваженим ним органом шкоди, заподіяної працівникові ушкодженням здоров'я, пов'язаним з виконанням ним трудових обов'язків, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 23 червня 1993 р. N 472 (472-93-п), а для призначення пенсій - відповідно до Закону України "Про пенсійне забезпечення" (1788-12).

2. Установити, що чинність цієї постанови поширюється на підприємства, установи і організації усіх форм власності. Роз'яснення з питань обчислення середньої заробітної плати в усіх випадках її збереження надаються Міністерством праці, а у разі коли виплати за середньою заробітною платою провадяться з бюджету або громадських фондів споживання, - за участю Міністерства фінансів і відповідних фондів.

3. Визнати такими, що втратили чинність:
пункт 1 постанови Кабінету Міністрів України від 21 березня 1992 р. N 140 (140-92-п) "Про додаткові заходи у зв'язку з підвищенням заробітної плати" (ЗП України, 1992 р., N 3, ст.80);
абзац другий пункту 4 постанови Кабінету Міністрів України від 2 грудня 1993 р. N 974 (974-93-п) "Про заходи у зв'язку з підвищенням мінімального розміру заробітної плати";
абзац другий пункту 3 постанови Кабінету Міністрів України від 20 жовтня 1994 р. N 720 (720-94-п) "Про підвищення заробітної плати на державних підприємствах, в установах і організаціях".

4. Ця постанова набуває чинності з 1 січня 1995 року.

Прем'єр-міністр України

В.МАСОЛ

Міністр
Кабінету Міністрів України

В.ПУСТОВОЙТЕНКО

Інд.26

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів України
від 8 лютого 1995 р. N 100

ПОРЯДОК
обчислення середньої заробітної плати

(За текстом Порядку слова "по вагітності і родах" замінено
словами "по вагітності та пологах" згідно з Постановою КМ
N 185 (185-97-п) від 24.02.97)

I. Загальні положення

1. Цей Порядок обчислення середньої заробітної плати застосовується у випадках:

а) надання працівникам щорічної відпустки, додаткових відпусток у зв'язку з навчанням, додаткової відпустки працівникам, які мають дітей, або виплати їм компенсації за невикористані відпустки; (Підпункт "а" пункту 1 в редакції Постанови КМ N 185 (185-97-п) від 24.02.97)

б) надання працівникам творчої відпустки; (Підпункт "б" пункту 1 в редакції Постанови КМ N 185 (185-97-п) від 24.02.97)

в) виконання працівниками державних і громадських обов'язків у робочий час;

г) переведення працівників на іншу легшу нижчеоплачувану роботу за станом здоров'я;

д) переведення вагітних жінок і жінок, які мають дітей віком до трьох років, на іншу легшу роботу;

е) надання жінкам додаткових перерв для годування дитини;

є) виплати вихідної допомоги; (Підпункт "є" пункту 1 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ N 1266 (1266-2001-п) від 26.09.2001)

ж) службових відряджень;

з) вимушеного прогулу;

и) направлення працівників на обстеження до медичних закладів;

і) звільнення працівників-донорів від роботи;

ї) залучення працівників до виконання військових обов'язків;

й) тимчасового переведення працівника у разі виробничої потреби на іншу нижчеоплачувану роботу;

(Підпункт "к" пункту 1 виключено на підставі Постанови КМ N 1266 (1266-2001-п) від 26.09.2001)

л) інших випадках, коли згідно з чинним законодавством виплати провадяться виходячи із середньої заробітної плати.

II. Період, за яким обчислюється середня заробітна плата

2. Обчислення середньої заробітної плати для оплати часу щорічної відпустки, додаткових відпусток у зв'язку з навчанням, творчої відпустки, додаткової відпустки працівникам, які мають дітей, або для виплати компенсації за невикористані відпустки провадиться виходячи з виплат за останні 12 календарних місяців роботи, що передують місяцю надання відпустки або виплати компенсації за невикористані відпустки. (Абзац перший пункту 2 в редакції Постанови КМ N 185 (185-97-п) від 24.02.97)

Працівникові, який пропрацював на підприємстві, в установі, організації менше року, середня заробітна плата обчислюється виходячи з виплат за фактичний час роботи, тобто з першого числа місяця після оформлення на роботу до першого числа місяця, в якому надається відпустка або виплачується компенсація за невикористану відпустку. (Абзац другий пункту 2 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ N 1398 (1398-99-п) від 30.07.99)

У всіх інших випадках збереження середньої заробітної плати і середньомісячна заробітна плата обчислюється виходячи з виплат за останні 2 календарні місяці роботи, що передують події, з якою пов'язана відповідна виплата. Працівникам, які пропрацювали на підприємстві, в установі, організації менше двох календарних місяців, середня заробітна плата обчислюється виходячи з виплат за фактично відпрацьований час. (Абзац третій пункту 2 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ N 1266 (1266-2001-п) від 26.09.2001)

Якщо протягом останніх двох календарних місяців працівник не працював, середня заробітна плата обчислюється виходячи з виплат за попередні два місяці роботи. Якщо і протягом цих місяців працівник не відпрацював жодного робочого дня, середня заробітна плата обчислюється відповідно до останнього абзацу пункту 4 цього Порядку. (Абзац четвертий пункту 2 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ N 1398 (1398-99-п) від 30.07.99)

Працівникам плаваючого складу суден флоту рибної промисловості і працівникам, зайнятим на підприємствах із сезонним характером виробництва, з урахуванням значного коливання протягом року заробітної плати, в інших випадках збереження середньої заробітної плати вона може обчислюватись виходячи з виплат за 12 календарних місяців. (Абзац п'ятий пункту 2 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ N 1266 (1266-2001-п) від 26.09.2001)

Час, протягом якого працівники згідно з чинним законодавством або з інших поважних причин не працювали і за ними не зберігався заробіток або зберігався частково, виключається з розрахункового періоду.

У разі зміни структури заробітної плати з одночасним підвищенням посадових окладів працівникам органів державної влади та органів місцевого самоврядування відповідно до актів законодавства період до зміни структури заробітної плати виключається з розрахункового періоду. (Пункт 2 доповнено абзацом згідно з Постановою КМ N 1132 (1132-2005-п) від 30.11.2005)

У разі коли зміна структури заробітної плати з одночасним підвищенням посадових окладів працівників органів державної влади та органів місцевого самоврядування відбулася у період, протягом якого за працівником зберігається середня заробітна плата, а також коли заробітна плата у розрахунковому періоді не зберігається, обчислення середньої заробітної плати провадиться з урахуванням виплат, передбачених працівникові згідно з умовами оплати праці, що встановлені після підвищення посадових окладів. (Пункт 2 доповнено абзацом згідно з Постановою КМ N 1132 (1132-2005-п) від 30.11.2005)

Для працівників з відрядною оплатою праці у разі відсутності оперативних даних для розрахунку заробітку за останній місяць розрахункового періоду він може замінюватись іншим місяцем, що безпосередньо передує розрахунковому періоду.

III. Виплати, що включаються у розрахунок середньої заробітної плати

3. При обчисленні середньої заробітної плати у всіх випадках її збереження включаються: основна заробітна плата; доплати і надбавки (за надурочну роботу та роботу в нічний час; суміщення професій і посад; розширення зон обслуговування або виконання підвищених обсягів робіт робітниками-почасовиками; високі досягнення в праці (високу професійну майстерність); умови праці; інтенсивність праці; керівництво бригадою, виступу років та інші); виробничі премії та премії за економію конкретних видів палива, електроенергії і теплової енергії; винагорода за підсумками річної роботи та виступу років тощо. Премії включаються в заробіток того місяця, на який вони припадають згідно з розрахунковою відомістю на заробітну плату. Премії, які виплачуються за квартал і більш тривалий проміжок часу, при обчисленні середньої заробітної плати

за останні два календарні місяці, включаються в заробіток в частині, що відповідає кількості місяців у розрахунковому періоді. У разі коли число робочих днів у розрахунковому періоді відпрацьовано не повністю, премії, винагороди та інші заохочувальні виплати під час обчислення середньої заробітної плати за останні два календарні місяці враховуються пропорційно часу, відпрацьованому в розрахунковому періоді. (Абзац перший пункту 3 із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ N 348 (348-95-п) від 16.05.95, N 1398 (1398-99-п) від 30.07.99, N 1266 (1266-2001-п) від 26.09.2001)

Одноразова винагорода за підсумками роботи за рік і за вислугу років включається до середнього заробітку шляхом додавання до заробітку кожного місяця розрахункового періоду 1/12 винагороди, нарахованої в поточному році за попередній календарний рік. (Абзац другий пункту 3 в редакції Постанови КМ N 1398 (1398-99-п) від 30.07.99)

Усі виплати включаються в розрахунок середньої заробітної плати у тому розмірі, в якому вони нараховані, без виключення сум відрахування на податки, стягнення аліментів тощо, за винятком відрахувань із заробітної плати осіб, засуджених за вироком суду до виправних робіт без позбавлення волі. (Абзац третій пункту 3 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ N 1398 (1398-99-п) від 30.07.99)

При обчисленні середньої заробітної плати для оплати за час щорічної відпустки, додаткових відпусток у зв'язку з навчанням, творчої відпустки, додаткової відпустки працівникам, які мають дітей, або компенсації за невикористані відпустки, крім зазначених вище виплат, до фактичного заробітку включаються виплати за час, протягом якого працівнику зберігається середній заробіток (за час попередньої щорічної відпустки, виконання державних і громадських обов'язків, службового відрядження тощо), та допомога у зв'язку з тимчасовою непрацездатністю. (Абзац четвертий пункту 3 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ N 185 (185-97-п) від 24.02.97)

4. При обчисленні середньої заробітної плати у всіх випадках її збереження згідно з чинним законодавством, не враховуються: (Абзац перший пункту 4 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ N 1266 (1266-2001-п) від 26.09.2001)

а) виплати за виконання окремих доручень (одноразового характеру), що не входять в обов'язки працівника (за винятком доплат за суміщення професій і посад, розширення зон обслуговування або виконання додаткових обсягів робіт та виконання обов'язків тимчасово відсутніх працівників, а також різниці в посадових окладах, що виплачується працівникам, які виконують обов'язки тимчасово відсутнього керівника підприємства або його структурного підрозділу і не є штатними заступниками);

б) одноразові виплати (компенсація за невикористану відпустку, матеріальна допомога, допомога працівникам, які виходять на пенсію, вихідна допомога тощо);

в) компенсаційні виплати на відрядження і переведення (добові, оплата за проїзд, витрати на наймання житла, підйомні, надбавки, що виплачуються замість добових);

г) премії за винаходи та раціоналізаторські пропозиції, за сприяння впровадженню винаходів і раціоналізаторських пропозицій, за впровадження нової техніки і технології, за збирання і здавання брухту чорних, кольорових і дорогоцінних металів, збирання і здавання на відновлення відпрацьованих деталей машин, автомобільних шин, введення в дію виробничих потужностей та об'єктів будівництва (за винятком цих премій працівникам будівельних організацій, що виплачуються у складі премій за результати господарської діяльності);

д) грошові і речові винагороди за призові місця на змаганнях, оглядах, конкурсах тощо;

е) пенсії, державна допомога, соціальні та компенсаційні виплати;

е) літературний гонорар штатним працівникам газет і журналів, що сплачується за авторським договором;

ж) вартість безплатно виданого спецодягу, спецвзуття та інших засобів індивідуального захисту, мила, змивних і знешкоджувальних засобів, молока та лікувально-профілактичного харчування;

з) дотації на обіди, проїзд, вартість оплачених підприємством путівок до санаторіїв і будинків відпочинку;

и) виплати, пов'язані з ювілейними датами, днем народження, за довголітню і бездоганну трудову діяльність, активну громадську роботу тощо;

і) вартість безплатно наданих деяким категоріям працівників комунальних послуг, житла, палива та сума коштів на їх відшкодування;

ї) заробітна плата на роботі за сумісництвом (за винятком працівників, для яких включення її до середнього заробітку передбачено чинним законодавством);

й) суми відшкодування шкоди, заподіяної працівникові каліцтвом або іншим ушкодженням здоров'я;

к) доходи (дивіденди, проценти), нараховані за акціями трудового колективу і вкладками членів трудового колективу в майно підприємства;

л) компенсація працівникам втрати частини заробітної плати у зв'язку з порушенням термінів її виплати. (Пункт 4 доповнено підпунктом "л" згідно з Постановою КМ N 1398 (1398-99-п) від 30.07.99)

При обчисленні середньої заробітної плати за останні два місяці, крім перелічених вище виплат, також не враховуються виплати за час, протягом якого зберігається середній заробіток працівника (за час виконання державних і громадських обов'язків, щорічної і додаткової відпусток, відрядження тощо) та допомога у зв'язку з тимчасовою непрацездатністю.

В інших випадках, коли нарахування проводяться виходячи із середньої заробітної плати, працівник не мав заробітку, не з вини працівника, розрахунки проводяться виходячи з установлених йому в трудовому договорі тарифної ставки, посадового (місячного) окладу. (Абзац пункту 4 із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ N 1398 (1398-99-п) від 30.07.99, N 1266 (1266-2001-п) від 26.09.2001)

IV. Порядок розрахунку виплат у всіх випадках збереження заробітної плати

(Назва розділу IV із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ N 1266 (1266-2001-п) від 26.09.2001)

5. Нарахування виплат у всіх випадках збереження середньої заробітної плати провадиться виходячи з розміру середньоденної (годинної) заробітної плати. (Пункт 5 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ N 1266 (1266-2001-п) від 26.09.2001)

(Пункт 6 виключено на підставі Постанови КМ N 185 (185-97-п) від 24.02.97)

7. Нарахування виплат за час щорічної відпустки, додаткових відпусток у зв'язку з навчанням, творчої відпустки, додаткової відпустки працівникам, які мають дітей, або компенсації за невикористані відпустки, тривалість яких розраховується в календарних днях провадиться шляхом ділення сумарного заробітку за останні перед наданням відпустки 12 місяців або за менший фактично відпрацьований період на відповідну кількість календарних днів року чи меншого відпрацьованого періоду (за винятком святкових і неробочих днів, встановлених

законодавством). Одержаний результат перемножується на число календарних днів відпустки. (Абзац перший пункту 7 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ N 185 (185-97-п) від 24.02.97)

Святкові та неробочі дні (стаття 73 Кодексу законів про працю України) (322-08), які припадають на період відпустки, у розрахунок тривалості відпустки не включаються і не оплачуються. (Абзац другий пункту 7 в редакції Постанови КМ N 348 (348-95-п) від 16.05.95)

(Абзац третій пункту 7 виключено на підставі Постанови КМ N 348 (348-95-п) від 16.05.95)

8. Нарахування виплат, що обчислюються із середньої заробітної плати за останні два місяці роботи, провадяться шляхом множення середньоденного (годинного) заробітку на число робочих днів/годин, а у випадках, передбачених чинним законодавством, календарних днів, які мають бути оплачені за середнім заробітком. Середньоденна (годинна) заробітна плата визначається діленням заробітної плати за фактично відпрацьовані протягом двох місяців робочі (календарні) дні на число відпрацьованих робочих днів (годин), а у випадках, передбачених чинним законодавством, - на число календарних днів за цей період. (Абзац перший пункту 8 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ N 1398 (1398-99-п) від 30.07.99)

У разі коли середня місячна заробітна плата визначена законодавством як розрахункова величина для нарахування виплат і допомоги, вона обчислюється шляхом множення середньоденної заробітної плати, розрахованої згідно з абзацом першим цього пункту, на середньомісячне число робочих днів у розрахунковому періоді. (Пункт 8 доповнено абзацом згідно з Постановою КМ N 1398 (1398-99-п) від 30.07.99)

Середньомісячне число робочих днів розраховується діленням на 2 сумарного числа робочих днів за останні два календарні місяці згідно з графіком роботи підприємства, установи, організації, встановленим з дотриманням вимог законодавства. (Пункт 8 доповнено абзацом згідно з Постановою КМ N 1398 (1398-99-п) від 30.07.99)

(Пункт 9 виключено на підставі Постанови КМ N 1266 (1266-2001-п) від 26.09.2001)

10. У випадках підвищення тарифних ставок і посадових окладів на підприємстві, в установі, організації відповідно до актів законодавства, а також за рішеннями, передбаченими в колективних договорах (угодах), як у розрахунковому періоді, так і в періоді, протягом якого за працівником зберігається середній заробіток, заробітна плата, включаючи премії та інші виплати, що враховуються при обчисленні середньої заробітної плати, за проміжок часу до підвищення коригуються на коефіцієнт їх підвищення. На госпрозрахункових підприємствах і в організаціях коригування заробітної плати та інших виплат провадиться з урахуванням їх фінансових можливостей. (Абзац перший пункту 10 із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ N 348 (348-95-п) від 16.05.95, N 1266 (1266-2001-п) від 26.09.2001)

Виходячи з відкоригованої таким чином заробітної плати у розрахунковому періоді, за встановленим у пунктах 6, 7 і 8 розділу IV порядком визначається середньоденний (годинний) заробіток. У випадках, коли підвищення тарифних ставок і окладів відбулось у періоді, протягом якого за працівником зберігався середній заробіток, за цим заробітком здійснюються нарахування тільки в частині, що стосується днів збереження середньої заробітної плати з дня підвищення тарифних ставок (окладів). (Абзац другий пункту 10 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ N 1266 (1266-2001-п) від 26.09.2001)

У разі зміни тарифної ставки (посадового окладу) працівникові у зв'язку з присвоєнням вищого розряду, переведенням на іншу вишеоплачувану роботу (посаду) тощо таке коригування середньої заробітної плати не провадиться.

Працівникам бюджетних установ і організацій, яким відповідно до законів України щомісячно перераховуються посадові оклади (ставки) до рівня не нижчого середньої (подвійної) заробітної плати в промисловості (народному господарстві), розрахунки виплат у всіх випадках збереження середньої заробітної плати, можуть провадитися, якщо не передбачено у колективному договорі, виходячі з посадового окладу (ставки) того місяця, в якому відбулася подія, пов'язана з відповідними виплатами, з урахуванням постійних доплат і надбавок. (Пункт 10 доповнено абзацом четвертим згідно з Постановою КМ N 348 (348-95-п) від 16.05.95, із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ N 1266 (1266-2001-п) від 26.09.2001)